

Brussel, 19.1.2017
COM(2017) 31 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de gezamenlijke evaluatie van de uitvoering van de Overeenkomst tussen de
Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte
van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de
Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het traceren van
terrorismedinanciering**

{SWD(2017) 17 final}

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de gezamenlijke evaluatie van de uitvoering van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het traceren van terrorismefinanciering

De Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het traceren van terrorismefinanciering (TFTP) is op 1 augustus 2010 in werking getreden¹.

Procedurele aspecten

Artikel 13 van de overeenkomst voorziet in de uitvoering van regelmatige gezamenlijke evaluaties van de waarborgen, beschermingsmaatregelen en wederkerigheidsbepalingen door evaluatieteams van de Europese Unie en de Verenigde Staten, bestaande uit medewerkers van de Europese Commissie en van het Amerikaanse ministerie van Financiën, vertegenwoordigers van twee gegevensbeschermingsautoriteiten uit de lidstaten van de EU, en eventueel ook experts op het gebied van beveiliging en gegevensbescherming en personen met gerechtelijke ervaring.

Dit verslag betreft de vierde gezamenlijke evaluatie van de overeenkomst sinds de inwerkingtreding ervan en bestrijkt een periode van 22 maanden tussen 1 maart 2014 en 31 december 2015. De eerste gezamenlijke evaluatie van de overeenkomst, die plaatsvond in februari 2011², had betrekking op de periode van de eerste zes maanden na de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst (1 augustus 2010 tot en met 31 januari 2011) en de tweede gezamenlijke evaluatie, die plaatsvond in oktober 2012³, had betrekking op de volgende periode van twintig maanden (1 februari 2011 tot en met 30 september 2012). De derde gezamenlijke evaluatie, die plaatsvond in april 2014, bestreek een periode van zeventien maanden (1 oktober 2012 tot en met 28 februari 2014)⁴. Op 27 november 2013 hechtte de Commissie haar goedkeuring aan de mededeling over het gezamenlijk verslag van de Commissie en het Amerikaanse ministerie van Financiën met betrekking tot de waarde van de in het kader van het TFTP verstrekte gegevens, overeenkomstig artikel 6, lid 6, van de overeenkomst⁵.

¹ PB L 195 van 27.7.2010, blz. 5.

² SEC(2011) 438 definitief.

³ SEC(2012) 454 definitief.

⁴ COM (2014) 513 final en SWD (2014) 264 final van 11.8.2014.

⁵ COM(2013) 843 final van 27.11.2013.

In overeenstemming met artikel 13, lid 3, werd de Europese Unie in het kader van de evaluatie vertegenwoordigd door de Europese Commissie en de Verenigde Staten door het Amerikaanse ministerie van Financiën. Het evaluatieteam van de EU stond onder leiding van een hoge ambtenaar van de Commissie en bestond in totaal uit twee personeelsleden van de Commissie, vertegenwoordigers van twee gegevensbeschermingsautoriteiten, en een gerechtelijk deskundige van Eurojust.

De derde gezamenlijke evaluatie werd uitgevoerd in twee hoofdfases: op 1 maart 2016 in Den Haag, in het gebouw van Europol, en op 15 en 16 maart 2016 in Washington, in het Amerikaanse ministerie van Financiën.

Dit verslag is gebaseerd op de gegevens in de schriftelijke antwoorden die het Amerikaanse ministerie van Financiën heeft gegeven naar aanleiding van de voorafgaand aan de evaluatie door de EU toegezonden vragenlijst, op informatie die is verkregen uit de besprekingen met personeel van dat ministerie alsook op informatie uit andere, openbaar beschikbare documenten van dat ministerie. Verder werd gebruik gemaakt van gegevens die personeelsleden van Europol tijdens de evaluatie verstrekten en werd rekening gehouden met het inspectieverslag van het gemeenschappelijk controleorgaan van Europol (JSB) van september 2015. Ten slotte is de Commissie bijeengekomen met de aangewezen verstrekker, waarvan zij eveneens informatie heeft ontvangen.

Aanbevelingen en conclusie

Op basis van de informatie en uitleg die van het Amerikaanse ministerie van Financiën, Europol, de aangewezen verstrekker en de onafhankelijke toezichthouders zijn ontvangen, de controle van relevante documenten en een representatieve steekproef van zoekopdrachten inzake de in het kader van het TFTP verstrekte gegevens, is de Commissie ervan overtuigd dat de overeenkomst en de bijbehorende waarborgen en controles naar behoren worden uitgevoerd en dat het Amerikaanse ministerie van Financiën de bevindingen van de derde gezamenlijke evaluatie ter harte heeft genomen. De Commissie is met name tevreden met het resultaat van de besprekingen over de interpretatie van artikel 15 betreffende het recht van toegang en met de wijze waarop het Amerikaanse ministerie van Financiën de noodzaak van het bewaren van geëxtraheerde informatie in de zin van artikel 6, lid 7, van de overeenkomst blijft beoordelen.

Europol vervult zijn verificatietaken volledig in overeenstemming met artikel 4, op basis van gedetailleerde en regelmatig bijgewerkte aanvullende documentatie van het Amerikaanse ministerie van Financiën. Het toezichtmechanisme functioneert soepel en waarborgt dat de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming is met de voorwaarden van artikel 5. Alle niet-geëxtraheerde gegevens worden op halfjaarlijkse basis geschrapt om ervoor te zorgen dat al die gegevens uiterlijk vijf jaar na ontvangst zijn geschrapt, overeenkomstig artikel 6, lid 4, van de overeenkomst. Bij de regelmatige evaluatie van de geëxtraheerde gegevens door het Amerikaanse ministerie van Financiën worden ook de bewaartermijnen van de gegevens beoordeeld. De relevante informatie over het proces van gegevenscorrectie wordt vermeld op de website van het ministerie van Financiën.

Wat het potentieel voor verdere verbetering betreft, geeft de Commissie de lidstaten in overweging om regelmatig feedback te verschaffen over de van het ministerie van Financiën ontvangen TFTP-gegevens, hetgeen kan leiden tot een verdere verbetering van de kwaliteit en de kwantiteit van de informatie die wordt uitgewisseld in het kader van de artikelen 9 en 10. De Commissie nodigt Europol ook uit om het TFTP actief onder de aandacht te blijven brengen en de lidstaten te helpen die hun voordeel willen doen met de adviezen en ervaring die Europol kan bieden op het gebied van het opstellen van artikel 10-verzoeken. Het is belangrijk dat Europol zijn controlerende rol krachtens artikel 4 even zorgvuldig en onafhankelijk blijft vervullen als nu het geval is.

In het kader van de evaluatie heeft het Amerikaanse ministerie van Financiën schriftelijk de geldigheid bevestigd van de garanties die in het kader van de raadplegingen van 2013 zijn geboden. Het ministerie verklaarde dat sinds de inwerkingtreding van de TFTP-overeenkomst in augustus 2010 de Amerikaanse regering — met inbegrip van alle diensten en instanties — geen betalingsberichten van de aangewezen verstrekker in de Europese Unie heeft verzameld, tenzij zulks op grond van de TFTP-overeenkomst was toegestaan. Het ministerie van Financiën verklaarde ook dat in diezelfde periode de Amerikaanse regering geen dwangbevelen heeft uitgevaardigd ten aanzien van de aangewezen verstrekker in de EU of de aangewezen verstrekker in de Verenigde Staten met het oog op overlegging van in de EU opgeslagen gegevens, tenzij zulks op grond van artikel 4 van de TFTP-overeenkomst was toegestaan. Het Amerikaans ministerie van Financiën heeft ook bevestigd dat de Verenigde Staten al hun verbintenissen in het kader van de TFTP-overeenkomst volledig nakomen en voornemens zijn deze volledig te blijven nakomen.

Het TFTP is nog steeds een belangrijk instrument voor het verschaffen van tijdige, nauwkeurige en betrouwbare informatie over activiteiten die vermoedelijk verband houden met de planning en financiering van terrorisme. Het helpt bij het wereldwijd identificeren en traceren van terroristen en de netwerken die hen ondersteunen.

De Commissie is verheugd over de aanhoudende toegenomen transparantie van de Amerikaanse autoriteiten bij het delen van informatie over de waarde van het TFTP in het kader van internationale terrorismebestrijdingsmaatregelen. De gedetailleerde informatie over het mogelijke en feitelijke gebruik van in het kader van het TFTP verstrekte gegevens en concrete gevallen daarvan die in het gezamenlijke evaluatieverslag en in het kader van deze evaluatie zijn genoemd, zijn een belangrijke stap vooruit wat betreft het verschaffen van nadere uitleg over de werking en de toegevoegde waarde van het TFTP.

In de periode waarop deze evaluatie betrekking heeft, is de EU erin geslaagd meer te profiteren van het TFTP dan in de perioden waarop de vorige evaluaties betrekking hadden. In sommige gevallen is de krachtens de overeenkomst verstrekte informatie nuttig geweest om specifieke onderzoeken in verband met terroristische aanslagen op EU-grondgebied vooruit te helpen. De Amerikaanse autoriteiten hebben op grote schaal gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op grond van artikel 9 van de overeenkomst spontaan via het TFTP verkregen gegevens te verstrekken aan EU-autoriteiten. Daarnaast heeft Europol proactief een reeks verzoeken uit hoofde van artikel 10 van de overeenkomst ingediend in de periode

waarop de evaluatie betrekking heeft. Dit heeft bijgedragen tot de bewustmaking van de EU-autoriteiten over het TFTP, hetgeen heeft geleid tot een toegenomen gebruik van het TFTP door die autoriteiten.

Een regelmatige evaluatie van de overeenkomst is van wezenlijk belang om een correcte uitvoering te waarborgen, een vertrouwensrelatie tussen de overeenkomstsluitende partijen op te bouwen en belanghebbenden gerust te stellen over het nut van het TFTP-instrument. De Commissie en het Amerikaanse ministerie van Financiën hebben afgesproken om de volgende gezamenlijke evaluatie overeenkomstig artikel 13 van de overeenkomst begin 2018 uit te voeren.

De werking van de overeenkomst, de gezamenlijke evaluatie alsook de betrokken resultaten en aanbevelingen zijn uitvoerig beschreven in het werkdokument van de diensten van de Commissie dat dit verslag vergezelt.